

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησεως: 266/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Α΄ Τακτική Ολομέλεια)
Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 2016**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ανδρέας Χαρλαύτης, Βασιλική Δούσκα, Νικόλαος Μουδάτσος, Αντιπρόεδροι ΝΣΚ, Στέφανος Δέτσης, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Ευγενία Βελώνη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Ευσταθία Τσαούση, Χρήστος Μητκίδης, Διονύσιος Χειμώνας, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Υπ' αριθ. πρωτ. Α 33127/2584/23-6-2015 του πρώην Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού (και ήδη Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων) / Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών / Διεύθυνσης Επιβατικών Μεταφορών / Τμήματος Αστικών Μεταφορών.

Ερώτημα: Ερωτάται αν, για την οδήγηση των επιβατηγών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτων που έχουν χαρακτηριστεί ως «τουριστικά» («λιμουζίνες»), απαιτείται η κατοχή της ειδικής άδειας οδήγησης των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων, για την

απόκτηση της οποίας πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 95 του ν. 4070/2012, όπως ισχύει.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, για το οποίο εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 326/2015 Γνωμοδότηση του Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία δεν έγινε αποδεκτή από τον αρμόδιο Υπουργό και εν συνεχεία, με το υπ' αριθ. πρωτ. Α56794/3841/31-8-2016 έγγραφο του ίδιου Υπουργείου, ζητήθηκε η παραπομπή του στην Ολομέλεια του Σώματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Γενικά

1. Με το ως άνω έγγραφο ερωτάται, κατ' ουσίαν, αν οι γενικές διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 95 του ν. 4070/2012, οι οποίες επιβάλλουν στους οδηγούς ΕΔΧ αυτοκινήτων την κατοχή Ειδικής Άδειας Οδήγησης ΕΔΧ αυτοκινήτου για την άσκηση του επαγγέλματός τους, ισχύουν και για τους οδηγούς των χαρακτηρισμένων ως «Τουριστικών» ΕΔΧ αυτοκινήτων («λιμουζίνων»), ενόψει και της μεταβατικής διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 111 του ίδιου νόμου, σύμφωνα με την οποία τα Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα («λιμουζίνες»), τα οποία έχουν χαρακτηριστεί «Τουριστικά» σύμφωνα με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), εξακολουθούν να λειτουργούν με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

Νομοθετικό πλαίσιο.

2. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 του **β.δ. 436/1961** «Περί χαρακτηρισμού επιχειρήσεων ως «Τουριστικών»» (Α' 111), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων περί συστάσεως του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ), ορίστηκε ότι μεταξύ των επιχειρήσεων που δικαιούνται να χρησιμοποιούν τον όρο «Τουριστικός» περιλαμβάνονται και «ε) λεωφορεία ή επιβατικά αυτοκίνητα άνευ μετρητού ως και αυτοκίνητα – καντίναι». Με τις επόμενες διατάξεις του ίδιου βασιλικού διατάγματος καθορίζονται οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις του χαρακτηρισμού, της αδειοδότησης και των συναφών δικαιωμάτων των «Τουριστικών» επιχειρήσεων (βλ. ιδίως άρθρα 2 και 3).

3. Με την υπ' αριθ. **Δ/123020/28-03-1963** απόφαση του Υπουργού Συγκοινωνιών (Β' 156) εγκρίθηκε, ύστερα από πρόταση του ΕΟΤ, κατά πρώτον, η εξαίρεση 34 συγκεκριμένων (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτων, χωρίς μετρητή, με έδρα την

περιοχή Αθηνών – Πειραιώς - Περιχώρων (ακτίνας 20 χλμ. από την πλατεία Ομονοίας) που είχαν χαρακτηριστεί ως «Τουριστικά», από τους περιορισμούς που προβλέπονται με αποφάσεις του Υπουργού Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων, ως προς τα τεχνικά και λοιπά χαρακτηριστικά των ΕΔΧ αυτοκινήτων α) κατά την αντικατάστασή τους (ως προς την ιπποδύναμη και εξωτερικά χαρακτηριστικά), β) ως προς τις εξωτερικές ενδείξεις (μαύρος χρωματισμός, εξωτερική λευκή ταινία και πινακίδα με την αναγραφή «ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΝ» αντί της κοινής για τα λοιπά μη ΤΑΞΙ ΕΔΧ αυτοκίνητα πινακίδας «ΑΓΟΡΑΙΟΝ»), γ) ως προς το ειδικό τιμολόγιο και τις αποζημιώσεις από την μίσθωσή τους. Κατά δεύτερον, ορίστηκε ειδικώς το μεταφορικό τους έργο (συνολική μίσθωση αυτών για εξυπηρέτηση επισήμων προσώπων, φιλοξενούμενων από το Κράτος, ξένων περιηγητών υψηλής εισοδηματικής στάθμης με την εκτέλεση διαδρομών προς τουριστικές τοποθεσίες και γενικώς διαδρομών πέραν της αστικής περιοχής Αθηνών – Πειραιώς).

4. Με την υπ' αριθμ. **Δ.194848/68/10-01-1969** απόφαση του Υπουργού Συγκοινωνιών «Περί εξαιρέσεως των επιβατηγών αυτοκινήτων Δ.Χ. άνευ μετρητού (αγοραίων), χαρακτηρισμένων ως τουριστικών εκ των περιορισμών της διατάξεως του εδαφίου β παρ. 3 κεφ. ΙΙΙ της υπ' αριθ. Δ-149800/1968 κανονιστικής αποφάσεως» (Β' 39) προβλέφθηκε, επίσης, η εξαίρεση των Ε.Δ.Χ.-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ αυτοκινήτων, κατά την αντικατάστασή τους, από τους σχετικούς περιορισμούς, ως προς την ιπποδύναμη και τεχνικά χαρακτηριστικά, διατηρήθηκαν δε το μεταφορικό έργο τους και τα λοιπά χαρακτηριστικά τους (ο εξωτερικός χρωματισμός και εξωτερικές ενδείξεις).

5. Περαιτέρω, σχετικά με την εξέλιξη του νομοθετικού καθεστώτος ΕΔΧ αυτοκινήτων σε σχέση με τα «τουριστικά» ΕΔΧ αυτοκίνητα και την απαιτούμενη ειδική Άδεια Οδήγησης ΕΔΧ αυτοκινήτων (Ταξί), με τις διατάξεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου 25 (που υπάγεται στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Επιβατηγά αυτοκίνητα Δημοσίας Χρήσεως μετά μετρητού (Ταξί) ή άνευ μετρητού (αγοραία)») του ν. **588/1977** «Περί οργάνωσης των Αστικών Συγκοινωνιών Πρωτεύουσας και άλλων τινών διατάξεων» (Α' 148), ορίστηκαν τα εξής:

«5. Το Υπουργείον Συγκοινωνιών καταρτίζει κανονισμούς λειτουργίας επιβατηγών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσεως, μετά ή άνευ μετρητού. Οι κανονισμοί ούτοι περιλαμβάνουν ιδία τας υποχρεώσεις των ιδιοκτητών, κατόχων, εκμεταλλευτών

και των οδηγών των αυτοκινήτων της άνω κατηγορίας κατά την χρησιμοποίησιν αυτών προς εξυπηρέτησιν του κοινού, τα προσόντα των οδηγών, την εν γένει κατάστασιν των εν λόγω οχημάτων και τας προϋποθέσεις διαθέσεως τούτων προς εκτέλεσιν μεταφορικού έργου, τας ενδείξεις και τας πινακίδας ή σήματα των εδρών τούτων, τα της χρήσεως και του είδους των μετρητών, των ενδείξεων τούτων και της τοποθετήσεώς των επί του οχήματος ως και τας επιβαλλομένας κυρώσεις. Οι κανονισμοί ούτοι κυρούνται δια Πρ. Δ/τος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού Συγκοινωνιών, εντός προθεσμίας ενός (1) έτους από της ισχύος του παρόντος. Δια την περιοχήν Αθηνών – Πειραιώς – Περιχώρων, ως αυτή καθορίζεται δια του άρθρου 2 του παρόντος, οι εν λόγω κανονισμοί καταρτίζονται υπό του ΟΑΣ.

6. Πάσα αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζεται δια Προεδρικού Διατάγματος, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού Συγκοινωνιών, εντός εξαμήνου από της ισχύος του παρόντος νόμου.»

6. Κατ' εξουσιοδότηση της άνω διατάξεως εκδόθηκε το **π.δ. 532/1983** «Κύρωση του Κανονισμού λειτουργίας επιβατηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, στην άδεια κυκλοφορίας των οποίων γράφεται ως έδρα τους διοικητική μονάδα που βρίσκεται μέσα στα όρια της περιοχής Αθηνών – Πειραιώς – Περιχώρων» (Α' 205), με τις διατάξεις του οποίου προβλέφθηκαν οι αναγκαίοι για την εφαρμογή του ορισμοί (άρθρο 1), τα χαρακτηριστικά, τα όργανα και εξαρτήματα, οι εξωτερικές ενδείξεις των ΕΔΧ αυτοκινήτων (άρθρα 2-4), τα της αντικατάστασης και της συντήρησης αυτών, τα της επιβίβασης και αποβίβασης επιβατών (άρθρο 6), οι υποχρεώσεις ιδιοκτητών και οδηγών (άρθρα 7-10), η χρονική διάρκεια λειτουργίας τους κ.λπ., ενώ ειδικότερα ορίστηκαν, με το άρθρο 15, τα εξής:

«Άρθρο 15 - Ειδική άδεια οδήγησης

1. Από τη χρονολογία που θα καθορισθεί με την κατά την παρ. 5 του άρθρου αυτού απόφαση, η οδήγηση αυτοκινήτων ταξί και τουριστικών επιβατηγών αυτοκινήτων Δ.Χ., επιτρέπεται μόνο από πρόσωπα που κατέχουν ειδική άδεια οδήγησης αυτοκινήτου ταξί, δεν ασκούν άλλο επάγγελμα ή επιχείρηση, πλην της εκμετάλλευσης αυτοκινήτου ταξί ή τουριστικών επιβατηγών αυτοκινήτων Δ.Χ. και επίσης δεν απασχολούνται ως οδηγοί σε αυτοκίνητα άλλων κατηγοριών. Εάν εκμεταλλευτής αυτοκινήτου ταξί ή τουριστικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης είναι

κάτοχος και αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης άλλης κατηγορίας, επιτρέπεται να οδηγεί το αυτοκίνητό του ταξί, εφόσον συγκεντρώνει όλες τις λοιπές παραπάνω προϋποθέσεις.

2. Για την απόκτηση της κατά την προηγούμενη παράγραφο άδειας, ο υποψήφιος πρέπει:

α) Να κατέχει επαγγελματική άδεια ικανότητας οδήγησης αυτοκινήτου οποιασδήποτε κατηγορίας.

β) Να μην ασκεί άλλο επάγγελμα ή επιχείρηση, εκτός τυχόν του επαγγέλματος του οδηγού αυτοκινήτων.

γ) Να είναι τουλάχιστον είκοσι ενός (21) χρονών και όχι μεγαλύτερος των σαράντα πέντε (45) χρόνων. Ειδικά για εκείνους που ασκούν το επάγγελμα του οδηγού αυτοκινήτων, οδηγούντες αυτοκίνητα άλλης κατηγορίας, πλην ταξί και τουριστικά επιβατηγά αυτοκίνητα Δ.Χ., το όριο αυτό των σαράντα πέντε (45) χρόνων ορίζεται στα 62, εφόσον αυτοί πριν από τη συμπλήρωση του τεσσαρακοστού πέμπτου (45^{ου}) έτους της ηλικίας τους είχαν αρχίσει να ασκούν το επάγγελμα του οδηγού αυτοκινήτων και συνέχισαν να ασκούν αυτό κατά κύριο λόγο μέχρι της χρονολογίας υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της ειδικής αδειάς και εφόσον μέχρι της ίδιας χρονολογίας δεν έχουν συμπληρώσει προϋποθέσεις για χορήγηση πλήρους σύνταξης.

δ) Να μην έχει καταδικαστεί τελεσίδικα και οποτεδήποτε για κανένα από τα αδικήματα ληστείας, λαθρεμπορίας, χρήσης και εμπορίας ναρκωτικών, εκμετάλλευσης πορνών και σωματεμπορίας, αποπλάνησης, βιασμού, εξαναγκασμού σε ασέλγεια, κλοπής, πλαστογραφίας, απάτης και ανθρωποκτονίας εκ προθέσεως.

ε) Να μη υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και ειδικότητα σε κρατικό φορέα που περιλαμβάνεται στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 «Για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση και την καθιέρωση ανωτάτου ορίου απολαβών στο Δημόσιο τομέα καθώς και για το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και άλλες διατάξεις».

στ) Να έχει ανταποκριθεί με επιτυχία στην ειδική εξέταση από την οποία διαπιστώνεται ότι γνωρίζει:

αα) Τις διατάξεις του Κανονισμού αυτού.

ββ) Το οδικό δίκτυο της περιοχής Αθηνών- Πειραιώς- Περιχώρων όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση ζ' του άρθρου 1 του Κανονισμού αυτού, και τα όρια της περιμετρικής ζώνης αυτής.

γγ) Χαρακτηριστικά σημεία που ενδιαφέρουν το επιβατικό κοινό (όπως τουριστικά μέρη, νοσοκομεία, δημόσιες υπηρεσίες).

δδ) Το κόμιστρο μεταφοράς επιβατών με αυτοκίνητα ταξί που ισχύει για την περιοχή της έδρας του.

εε) Τους σταθμούς (πιάτσες) των αυτοκινήτων ταξί.

στστ) Ειδικά τεχνικά θέματα που αφορούν στα αυτοκίνητα ταξί.

ζζ) Τις στοιχειώδεις πρώτες βοήθειες και

ηη) Γενικά ότι άλλο προβλέπεται στην απόφαση της παρ. 5 του άρθρου αυτού.

Η ειδική άδεια οδήγησης αυτοκινήτων ταξί ανανεώνεται κάθε τρία (3) χρόνια.

3....4...

5. Με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού, με απόφαση του Υπουργού Συγκοινωνιών καθορίζονται η διαδικασία των εξετάσεων, η εξεταστέα ύλη, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη των κατά περίπτωση απαιτούμενων προϋποθέσεων και ρυθμίζονται όλα τα σχετικά θέματα για τη χορήγηση, ανανέωση, αφαίρεση και επιστροφή της κατά το άρθρο αυτό ειδικής άδειας. 6...».

7. Με τις διατάξεις των άρθρων 13 παρ. 1 και 16 του ν. 1437/1984 «Ρύθμιση θεμάτων επιβατηγών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης και άλλες διατάξεις» (Α' 59) ορίστηκαν, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«Άρθρο 13 - Ειδική άδεια οδήγησης αυτοκινήτου ΕΔΧ.

1. Για να χορηγηθεί ή ανανεωθεί η ειδική άδεια οδήγησης αυτοκινήτου ΕΔΧ, που προβλέπεται από τους κανονισμούς λειτουργίας των αυτοκινήτων ΕΔΧ, όπως αυτοί κάθε φορά ισχύουν, απαιτείται ο υποψήφιος να μην λαμβάνει σύνταξη από οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο ή από το Δημόσιο. 2...3...».

«Άρθρο 16 - Αυτοκίνητα Ε.Δ.Χ. τουριστικά.

1. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, απαγορεύεται αυτοκίνητα Ε.Δ.Χ. να χαρακτηρίζονται ως τουριστικά και να χρησιμοποιούν τον όρο «τουριστικός», όπως προβλέπεται από τις διατάξεις της περιπτ. ε του άρθρου 1 του Β.Δ/τος 436/1961 (ΦΕΚ 111/Α/1961).

2. Τα κυκλοφορούντα κατά την ισχύ του παρόντος νόμου αυτοκίνητα Ε.Δ.Χ. με τον κατά την προηγούμενη παράγραφο χαρακτηρισμό, επιτρέπεται να συνεχίσουν την παροχή του μέχρι τώρα μεταφορικού τους έργου μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 1989. Μετά τη χρονολογία αυτή έχουν εφαρμογή οι διατάξεις που αφορούν στα αυτοκίνητα ταξί.

3. Η αντικατάσταση των κατά το άρθρο αυτό αυτοκινήτων επιτρέπεται μόνο με αυτοκίνητα ταξί που πληρούν όλους του όρους και τις προδιαγραφές του οικείου Κανονισμού λειτουργίας αυτοκινήτων Ε.Δ.Χ.

4. Το μεταφορικό έργο και το τιμολόγιο των κατά το άρθρο αυτό αυτοκινήτων για τη χρονική περίοδο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1989 καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Συγκοινωνιών.

5. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 1989 τα κατά το άρθρο αυτό αυτοκίνητα φέρουν μαύρο εξωτερικό χρωματισμό και δεν απαιτείται να έχουν άλλες εξωτερικές ενδείξεις καθώς και ταξίμετρο.»

8. Βάσει των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 15 του προαναφερόμενου π.δ. 532/1983, και του άνω άρθρου 13 του ν. 1437/1984, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. **18369/500/7-6-1984** υπουργική απόφαση (Β' 403), με την οποία α) ορίστηκε η 1^η Μαρτίου 1985 ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης σχετικά με την υποχρέωση κατοχής της Ειδικής Άδειας Οδήγησης οδηγού Ταξί από τους οδηγούς των Ταξί και των τουριστικών επιβατηγών αυτοκινήτων Δ.Χ., β) θεσπίστηκε η διαδικασία της ειδικής γραπτής εξέτασης για την απόκτησή της και ορίστηκε επίσης γ) ότι «η οδήγηση αυτοκινήτων ταξί και τουριστικών επιβατηγών αυτοκινήτων Δ.Χ. επιτρέπεται μόνο από πρόσωπα που κατέχουν ειδική άδεια οδήγησης αυτοκινήτου ταξί, δεν ασκούν άλλο επάγγελμα ή επιχείρηση, πλην της εκμετάλλευσης αυτοκινήτου ταξί ή τουριστικών επιβατηγών αυτοκινήτων Δ.Χ.».

9. Με τη διάταξη της παρ. 1 της υπ' αριθμ. **34942/2982/7-9-1989** απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 694), στο προοίμιο της οποίας γίνεται αναφορά στο «ειδικό έργο» των 31 τουριστικών αυτοκινήτων «που δεν ενδείκνυται να εκτελεί άλλη κατηγορία αυτοκινήτων», στη μεγάλη αξία των - αμερικάνικης προελεύσεως - αυτοκινήτων αυτών, για την απόσβεση της αξίας των οποίων απαιτούνται πολλά χρόνια, και στο ότι είναι «κοινωνικά

επιβεβλημένη» «η συνέχιση της παροχής υπηρεσιών υψηλής στάθμης», ορίστηκαν τα εξής:

«...αποφασίζουμε

1. Τα Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα τουριστικά, το σύνολο των οποίων είναι τριάντα ένα (31), να εξακολουθούν να διέπονται από το νομικό καθεστώς, που ίσχυε γι' αυτά ως την έναρξη της ισχύος του νόμου 1437/1984.

Τα αυτοκίνητα αυτής της κατηγορίας θα αντικαθίστανται με άλλα αυτοκίνητα της ίδιας κατηγορίας και μέχρι οκτώ (8) συνολικά θέσεων, συμπεριλαμβανομένου και του οδηγού.

2. Καταργούμε το άρθρο 16 του Ν. 1437/1984. ...

Η απόφαση αυτή να κυρωθεί με νόμο.»

Η απόφαση κυρώθηκε με το **άρθρο 25 του ν. 1959/1991** (Α' 123).

10. Εν συνεχεία εκδόθηκε η υπ' αριθ. **500321/1996** απόφαση του Γενικού Γραμματέα Τουρισμού «Προϋποθέσεις και δικαιολογητικά για την χορήγηση Ειδικού Σήματος ΕΟΤ στα Επιβατηγά Τουριστικά Αυτοκίνητα Δημοσίας χρήσεως (Λιμουζίνες)» (Β' 391), έχοντας υπόψη, τις σχετικές διατάξεις περί ΕΟΤ (ήτοι τον α.ν. 1565/50 όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει με το ν. 1624/1951, το ν.δ. 4109/60 και την παρ. 7 του άρθρου 2 και τα άρθρα 3 και 4 του ν. 2160/1996), τις διατάξεις περί των ΕΔΧ – Τουριστικών αυτοκινήτων (ήτοι την περ. ε' του άρθρου 1 του β.δ. 436/61, το άρθρο 16 του ν. 1437/1984, την υπ' αριθ. 34942/2982/1989 απόφαση του Υπουργείου Μεταφορών - Επικοινωνιών η οποία κυρώθηκε με το ν. 1959/1991 και την απόφαση του Δ.Σ. του ΕΟΤ υπ' αριθμ. 111/7/23.4.199), όπως και την κατάσταση των τουριστικών ΕΔΧ Αυτοκινήτων Τουρισμού Αθηνών – Πειραιώς, μετά την υπ' αριθμ. 206/Δεκ. 1996 αίτηση των ιδιοκτητών τους, για την ανανέωση του χαρακτηρισμού τους ως «Τουριστικών». Με την ως άνω απόφαση ορίστηκαν τριάντα ένα (31) επιβατηγά αυτοκίνητα Δημοσίας Χρήσεως (Λιμουζίνες), άνευ μετρητού, συγκεκριμένων στοιχείων και ιδιοκτητών, ως «Τουριστικά», ορίστηκαν δε περαιτέρω, για τη χορήγηση σ' αυτά του ειδικού τουριστικού σήματος, τα ακόλουθα:

«2. Χορήγηση Ειδικού Τουριστικού Σήματος

Για τη χορήγηση του ειδικού σήματος στα 31 ΕΔΧ Τουριστικά αυτοκίνητα οι ιδιοκτήτες υποχρεούνται να υποβάλουν στον ΕΟΤ τα εξής δικαιολογητικά: 1)...

Αίτηση του ιδιοκτήτη ή των συνιδιοκτητών για χορήγηση του ειδικού σήματος.

2)... Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας των ιδιοκτητών των ΕΧΔ τουρ/κών αυτοκινήτων. 3) Αντίγραφο της άδειας κυκλοφορίας, νομίμως κυρωμένο. 4) Παράβολο υπέρ του ΕΟΤ ... 5) Παράβολο υπέρ του... (Τ.Ε.Α.Π.Π.Ε.Ρ.Τ.Τ.)... 6) Υπεύθυνη δήλωση ... 7) Τριπλότυπο Δημοσίου Ταμείου για τέλη χορτοσήμου.... 8) Βεβαίωση του ΕΟΤ και της αρμοδίας ΔΟΥ του αιτούντος ότι δεν υφίσταται οφειλή .. 9) Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου του ιδιοκτήτη και του οδηγού.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά επανυποβάλλονται κάθε δύο χρόνια, με εξαίρεση το αντίγραφο ποινικού μητρώου το οποίο υποβάλλεται σε κάθε περίπτωση αλλαγής οδηγού.

3. Το τιμολόγιο των χιλιομετρικών αποστάσεων των Αγοραίων ΕΧΔ Τουρ/κών Αυτ/των "Λιμουζινών" εγκρίνεται κατ' έτος από τον Γ.Γ. ΕΟΤ μετά πρόταση του Συνδέσμου Αυτοκινητιστών Τουρισμού Αθηνών και Πειραιώς».

4. Σε περίπτωση αλλαγής ιδιοκτήτη ή ενός των συνιδιοκτητών, λόγω μεταβίβασης ή άλλης αιτίας, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να προσκομίζουν τη νέα άδεια κυκλοφορίας και τα δικαιολογητικά της ανωτέρω παρ. 2 προκειμένου να καταχωρηθεί στο ειδικό μητρώο που τηρείται στον ΕΟΤ.

5. Κυρώσεις.....

6. Το Ειδικό Σήμα λειτουργίας που θα χορηγείται στα ΕΔΧ Επιβατηγά Αυτοκίνητα (Λιμουζίνες) ισχύει για δύο (2) έτη από την ημερομηνία χορήγησής του».

11. Σχετικά με το ισχύον σήμερα νομικό καθεστώς, τις κατηγορίες ΕΔΧ αυτοκινήτων και την ειδική άδεια οδήγησης ΕΔΧ αυτοκινήτου, ορίζονται, στο Μέρος Β' του ν. **4070/2012** «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» (Α'82), τα εξής:

«Άρθρο 82 - Γενικοί κανόνες – Ορισμοί

Για τους σκοπούς του μέρους αυτού:

1. Επιβατηγά δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκίνητα είναι τα επιβατηγά αυτοκίνητα που έχουν από κατασκευής έως εννέα (9) θέσεις, περιλαμβανομένης και της θέσης του οδηγού και μεταφέρουν επιβάτες αναλόγως προς την κατηγορία τους. Διακρίνονται σε:

α) Ε.Δ.Χ. πέντε (5) θέσεων με μετρητή (ΤΑΞΙ) και

β) Ε.Δ.Χ. από έξι (6) έως εννέα (9) θέσεων Ειδικής Μίσθωσης (ΕΙΔΜΙΣΘ) χωρίς μετρητή. Τα Ε.Δ.Χ. ΕΙΔΜΙΣΘ αυτοκίνητα που προορίζονται για τη μεταφορά Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες πρέπει να είναι ειδικά διασκευασμένα για το σκοπό

αυτόν (ΕΙΔΜΙΣΘ ΑμΕΑ) και να εισπράττουν κόμιστρο όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων¹.

γ) Ε.Δ.Χ. από πέντε (5) έως επτά (7) θέσεων Ειδικών Μεταφορών (ΕΙΔΜΕΤ) χωρίς μετρητή.² 2. ...

3. Οδηγός Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου: Το φυσικό πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία και οδήγηση αυτού, καθώς και για την παροχή εξυπηρέτησης, όπως αυτή καθορίζεται κάθε φορά και από τους κανονισμούς λειτουργίας των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων.

4. Διαδρομή: Η ακολουθητέα πορεία του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου προς τον τόπο προορισμού που επιλέγει ο επιβάτης. Η κάθε διαδρομή εκτελείται με καταβολή του προβλεπόμενου κομίστρου.

5. Μισθωμένο Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο: Το αυτοκίνητο το οποίο εκτελεί διαδρομή ύστερα από προηγηθείσα μίσθωση η οποία γίνεται από τον επιβάτη προσωπικά ή τηλεφωνικά ή μέσω ειδικού ραδιοδικτύου ΤΑΞΙ ή ηλεκτρονικά ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Η μίσθωση γίνεται με καταβολή του προβλεπόμενου αντιτίμου και της τυχόν ειδικής προσαύξησης εφόσον πρόκειται για Ε.Δ.Χ.- ΤΑΞΙ αυτοκίνητο, ή του συμφωνηθέντος εφόσον πρόκειται για Ε.Δ.Χ.- ΕΙΔΜΙΣΘ ή Ε.Δ.Χ.- ΕΙΔΜΕΤ αυτοκίνητο.³

6α. Έναρξη- Τέλος διαδρομής Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου:

αα. Έναρξη διαδρομής: Το σημείο επιβίβασης του επιβάτη.

ββ. Τέλος διαδρομής: Το σημείο αποβίβασης του επιβάτη.

β. Έναρξη- Τέλος λειτουργίας ταξιμέτρου Ε.Δ.Χ.- ΤΑΞΙ αυτοκινήτου.

αα. Έναρξη λειτουργίας ταξιμέτρου: Στις περιπτώσεις μίσθωσης και προμίσθωσης όπου ο επιβάτης βρίσκεται εντός των ορίων της έδρας - διοικητικής μονάδας ή της περιμετρικής, όπου υφίσταται...⁴

7. Έναρξη - Τέλος διαδρομής Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου ΕΙΔ ΜΙΣΘ:

Η έναρξη της διαδρομής του μισθωμένου Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου ΕΙΔΜΙΣΘ, καθώς και το τέλος αυτής, προκειμένου να συμφωνηθεί το κόμιστρο διαδρομής, προσδιορίζονται ως εξής:

¹ Η περ. β' τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 παρ.1 του ν. 4313/2014 (Α' 261).

² Η περ. γ' προστέθηκε με την παράγραφο 1α άρθρου 106 του ν. 4199/2013, Α' 216).

³ Η παρ. 5 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1β άρθρου 106 του ν. 4199/2013.

⁴ Η παρ. 6 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 παρ.2 του ν. 4313/2014.

Α. Έναρξη διαδρομής: Σημείο εκκίνησης είναι το σημείο παραλαβής του επιβάτη.

Β. Τέλος διαδρομής: Η αποβίβαση του επιβάτη του Ε.Δ.Χ. -ΤΑΞΙ αυτοκινήτου το ταξίμετρο τίθεται σε λειτουργία με την επιβίβαση - παραλαβή του επιβάτη, ενώ στις περιπτώσεις προμίσθωσης όπου ο επιβάτης βρίσκεται εκτός των ορίων της έδρας - διοικητικής μονάδας ή της περιμετρικής, όπου υφίσταται, του Ε.Δ.Χ. - ΤΑΞΙ, το ταξίμετρο τίθεται σε λειτουργία στο σημείο εξόδου από τα όρια της έδρας - διοικητικής μονάδας ή εκκίνησης του οχήματος.

ββ. Τέλος λειτουργίας ταξιμέτρου: Στο τέλος της διαδρομής του Ε.Δ.Χ.- ΤΑΞΙ αυτοκινήτου.

8. Προμίσθωση: Η εκ των προτέρων μίσθωση Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με σημείο επιβίβασης που βρίσκεται είτε εντός είτε εκτός των ορίων της έδρας του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου..... Η προμίσθωση για τα Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα ΕΙΔΜΙΣΘ και ΕΙΔΜΕΤ είναι υποχρεωτική⁵.

9. Περιμετρική ζώνη: Τα όρια της περιοχής μέσα στην οποία για την παρεχόμενη εξυπηρέτηση από Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο ΤΑΞΙ εφαρμόζεται το τιμολόγιο 1 (μονή ταρίφα) και έξω από αυτήν το τιμολόγιο 2 (διπλή ταρίφα). Τα όρια αυτά είναι τα σημεία αλλαγής του τιμολογίου 1 σε τιμολόγιο 2.

10. Ταξίμετρο: 11. Έτος αδειοδοτήσεως:.....».

«Άρθρο 84 Καθορισμός έδρας – Αλλαγή έδρας

1. Τα Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα, τα οποία είχαν έδρα δήμο ή κοινότητα, που καταργήθηκε και συνενώθηκε σε νέο δήμο ή κοινότητα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2539/1997 (Α` 244) και δεν είχαν αλλάξει, μέχρι τη θέση σε ισχύ του ν.3109/2003 (Α` 38), έδρα κατ` εφαρμογή του ν. 2801/2000 (Α` 46), διατηρούν ως έδρα το δημοτικό διαμέρισμα, που υπήχθη στο διευρυμένο Δήμο και στο οποίο είχαν την έδρα τους προ της ισχύος του ν. 2801/2000 (Α` 46).

2. Σε περίπτωση που το Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο ΕΙΔΜΙΣΘ προκύπτει από μετατροπή Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου ΤΑΞΙ, τότε έχει ως έδρα την έδρα που είχε το Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο ΤΑΧΙ.

3. Δεν επιτρέπεται η αλλαγή έδρας Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου, πλην των κάτωθι περιπτώσεων: ...

«Άρθρο 86 Μητρώο Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων

⁵ Η παρ. 8 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.1γ άρθρου 106 του ν. 4199/2013.

1. Σε κάθε Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών ενοτήτων των Περιφερειών της χώρας τηρείται μητρώο αδειών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων. Το μητρώο περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

α. είδος αδειάς Ε.Δ.Χ. (ΤΑΞΙ, ΕΙΔΜΙΣΘ ή ΕΙΔΜΕΤ), αριθμό κυκλοφορίας αυτοκινήτου και αριθμό πλαισίου του⁶.

β. έδρα αυτοκινήτου.

γ. στοιχεία ιδιοκτήτη αυτοκινήτου (ονοματεπώνυμο ή επωνυμία, διεύθυνση κατοικίας ή έδρας, αριθμός φορολογικού μητρώου και, για τα φυσικά πρόσωπα, επάγγελμα),

δ. εργοστάσιο κατασκευής αυτοκινήτου, μοντέλο οχήματος και έτος κατασκευής. ε. κατηγορία αυτοκινήτου ως προς την αντιρρυπαντική τεχνολογία του.

2. Ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία που τηρεί το μητρώο αδειών Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων σε κάθε περίπτωση αλλαγής των προαναφερόμενων στοιχείων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορεί να καθορίζονται και άλλα στοιχεία πλέον των οριζόμενων στην παράγραφο 1, που περιλαμβάνονται στο μητρώο Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων».

«Άρθρο 89 Χαρακτηριστικά αυτοκινήτων Ε.Δ.Χ. ΤΑΞΙ – Όργανα και Εξαρτήματα – Εξωτερικές ενδείξεις – Αντικατάσταση Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΤΑΞΙ – Διαφήμιση

1. Για την κυκλοφορία Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΤΑΞΙ απαιτείται αυτά:

α. Να διαθέτουν τουλάχιστον τέσσερις (4) κύριες πόρτες.

β. Να διαθέτουν πέντε (5) θέσεις, της θέσης του οδηγού περιλαμβανομένης.

γ. Να διαθέτουν σύστημα κλιματισμού.

δ. Να έχουν κυβισμό μηχανής τα βενζινοκίνητα τουλάχιστον 1.550 κυβικά εκατοστά και άνω, τα πετρελαιοκίνητα κυβισμό μηχανής τουλάχιστον 1.450 κυβικά εκατοστά και άνω, τα υβριδικά, τα υγραεριοκίνητα και τα φυσικού αερίου 1.200 κυβικά εκατοστά και άνω, μπορούν δε να είναι οποιοδήποτε τύπου και παντός εδάφους.

ε. Να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα μεταφοράς αποσκευών σε ειδικό για το σκοπό αυτόν χώρο.

⁶ Η περ. α' τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 άρθρου 106 του ν. 4199/2013.

2. Τα Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα ΤΑΞΙ φέρουν τα παρακάτω:...

α. Ταξίμετρο, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 90. σε εμφανές μέρος του οχήματος.

β. Οδηγό δρόμων, πλατειών και χάρτη της περιοχής λειτουργίας.

γ. Πινακίδα αναρτημένη σε εμφανές μέρος του οχήματος με τα στοιχεία του αυτοκινήτου, του οδηγού, τα τιμολόγια που ισχύουν, σε ελληνική και αγγλική γλώσσα και την ειδική άδεια του οδηγού Ε.Δ.Χ..

δ. Κανονισμό λειτουργίας Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΤΑΞΙ.

3.».

«Άρθρο 91 Ειδικοί κανόνες λειτουργίας Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΕΙΔΜΙΣΘ και ΕΙΔΜΕΤ

1. Επιβατηγά δημόσιας χρήσης αυτοκίνητα ειδικής μίσθωσης (ΕΙΔΜΙΣΘ) και ειδικών μεταφορών (ΕΙΔΜΕΤ) είναι κατηγορίας αυτοκινήτων που εκτελούν διαδρομές ύστερα από προηγούμενη ειδική μίσθωση αυτών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα έναντι ελευθέρως συμφωνημένου μισθώματος....

2. Απαγορεύεται η μίσθωση Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΕΙΔΜΙΣΘ και ΕΙΔΜΕΤ χωρίς προηγούμενη καταγεγραμμένη συνεννόηση με τον πελάτη. Απαγορεύεται επίσης η με οποιοδήποτε τρόπο προσέγγιση πελατών από οδηγούς Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΕΙΔΜΙΣΘ ή ΕΙΔΜΕΤ, όταν αυτά βρίσκονται σε κίνηση ή σε χώρους στάσης ή στάθμευσης (πιάτσες)....

3. Οι οδηγοί των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΕΙΔΜΙΣΘ και ΕΙΔΜΕΤ παρέχουν υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών μόνον εφόσον είναι εφοδιασμένοι με το αποδεικτικό στοιχείο της μίσθωσης, όπου αναφέρεται το ονοματεπώνυμο του μισθωτή, η ημερομηνία και η ώρα της μίσθωσης, το συμφωνημένο κόμιστρο, καθώς και η τοποθεσία παραλαβής και αποβίβασης των επιβατών.

4. Το αντάλλαγμα για την παροχή υπηρεσιών με Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο ΕΙΔΜΙΣΘ ή ΕΙΔΜΕΤ μπορεί να καθορίζεται είτε με προσχώρηση των επιβατών σε αναλυτικό και δεσμευτικό για τον πάροχο των υπηρεσιών τιμοκατάλογο μηνιαίας τουλάχιστον ισχύος είτε ελευθέρως μετά από διαπραγμάτευση με τον πελάτη. Ο ως άνω τιμοκατάλογος είναι δεσμευτικός για τον πάροχο, αναρτάται στο διαδίκτυο σε ειδική ιστοσελίδα που αναγκαίως διατηρεί ο πάροχος για το σκοπό αυτόν και ισχύει για ένα (1) τουλάχιστον μήνα από την ανάρτησή του.

5. Κάθε πάροχος υπηρεσιών με Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα ΕΙΔΜΙΣΘ ή ΕΙΔΜΕΤ υποχρεούται να τηρεί αρχείο....

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της μίσθωσης των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

7. Τα Ε.Δ.Χ. – ΕΙΔΜΙΣΘ ΑμΕΑ αυτοκίνητα επιτρέπεται να μεταφέρουν αποκλειστικά ΑμΕΑ, καθώς και τους συνοδούς αυτών.⁷»

«Άρθρο 92Α Ε.Δ.Χ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ (ΕΙΔΜΕΤ)

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις της κυκλοφορίας των Ε.Δ.Χ.- ΕΙΔΜΕΤ αυτοκινήτων, η διαδικασία και το ποσοστό μετατροπής των κυκλοφορούντων Ε.Δ.Χ. ανά Περιφέρεια, τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και το μεταφορικό τους έργο, τα προσόντα των οδηγών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Επιτρέπεται η αντικατάσταση κυκλοφορούντων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων, με καινούργη ή μεταχειρισμένα της τελευταίας διετίας, του έτους θέσης σε κυκλοφορία μη συμπεριλαμβανομένου, επιβατηγά οχήματα άνω των 2.500 κυβικών εκατοστών. Η μετατροπή των κυκλοφορούντων επιβατηγών δημόσιας χρήσης οχημάτων στην κατηγορία ΕΙΔΜΕΤ είναι αμετάκλητη για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών.⁸»

«Άρθρο 95 Ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου

1. Η ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. χορηγείται από την Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφερειακής Ενότητας της οικείας Περιφέρειας. Η ειδική αυτή άδεια δίνει στον κάτοχό της το δικαίωμα να οδηγεί Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητο που στην άδεια κυκλοφορίας του αναγράφεται ως έδρα διοικητική μονάδα που βρίσκεται μέσα στα διοικητικά όρια της ίδιας αυτής Περιφερειακής Ενότητας.

2. Για να χορηγηθεί ή ανανεωθεί η ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου απαιτείται ο υποψήφιος:

α. να μην υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα του ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως ισχύει κάθε φορά,

⁷ Το άρθρο 91 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 άρθρου 106 του ν. 4199/2013. Η παρ. 7 αυτού προστέθηκε με το άρθρο 31 παρ. 7 του ν. 4313/2014).

⁸ Το άρθρο 92^Α προστέθηκε με την παρ. 9 άρθρου 106 του ν. 4199/2013.

β. να μην έχει συνταξιοδοτηθεί ως άμεσα ασφαλισμένος από οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο ή από το Δημόσιο.

γ. να μην έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για ένα από τα αδικήματα του άρθρου 100 της περίπτωσης α' του παρόντος.

δ. να έχει σε ισχύ άδεια οδήγησης αυτοκινήτου.

ε. εφόσον δεν είναι Έλληνας υπήκοος, να ομιλεί με επάρκεια την Ελληνική γλώσσα.

στ. εφόσον είναι Έλληνας υπήκοος, να είναι απόφοιτος τουλάχιστον υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή αναγνωρισμένης ισότιμης σχολής του εξωτερικού.

ζ. να είναι υγιής με βάση τις ιατρικές εξετάσεις που καθορίζονται με υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ'εξουσιοδότηση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

η. να κατέχει ήδη άδεια οδήγησης αυτοκινήτου τουλάχιστον κατηγορίας Β⁹.

θ. να υποβάλει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού πενήντα (50) ευρώ. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται κάθε δύο (2) χρόνια με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

3. α. Με την αίτηση για την χορήγηση ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ., ο ενδιαφερόμενος, για την απόδειξη συνδρομής των προϋποθέσεων που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, υποβάλλει ως αναγκαία δικαιολογητικά τα εξής:

- για τις περιπτώσεις των εδαφίων α' και β' υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986,
- για την περίπτωση του εδαφίου γ' υποβάλλει πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης,
- για την περίπτωση του εδαφίου δ' υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση,
- για την περίπτωση του εδαφίου ε' υποβάλλει πιστοποιητικό Ελληνομάθειας τουλάχιστον ειδικού επαγγελματικού σκοπού (Επίπεδο Α2), που χορηγείται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων,
- για την περίπτωση του εδαφίου στ' υποβάλλει επικυρωμένο αντίγραφο τίτλου σπουδών ή αντίστοιχο πιστοποιητικό,

⁹ Η περ. η' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 10 του άρθρου 106 του ν. 4199/2013.

- για την περίπτωση του εδαφίου ζ' υποβάλλει ιατρικό πιστοποιητικό, ο τύπος και το περιεχόμενο του οποίου καθορίζονται με την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου και

- για την περίπτωση του εδαφίου η' υποβάλλει επικυρωμένο αντίγραφο της άδειάς του οδηγήσεως. Επιπλέον αυτών υποβάλλει επικυρωμένο φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας, εφόσον είναι Έλληνας υπήκοος ή διαβατηρίου σε ισχύ, εφόσον είναι αλλοδαπός και δύο πρόσφατες έγχρωμες φωτογραφίες μεγέθους και τύπου ταυτότητας.

β. Με την αίτηση για την ανανέωση της ειδικής άδειας οδήγησης Ε.Δ.Χ., ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην προηγούμενη περίπτωση α' της παραγράφου αυτής, πλην των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν την συνδρομή των προϋποθέσεων των περιπτώσεων ε', στ' και η' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

4. Για τη χορήγηση της ειδικής άδειας οδήγησης της προηγούμενης παραγράφου οι υποψήφιοι εξετάζονται γραπτώς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η διαδικασία, καθώς και το περιεχόμενο των εξετάσεων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα ζητήματα που ρυθμίζονται με το παρόν άρθρο, όπως και το είδος των δικαιολογητικών και το είδος των ιατρικών εξετάσεων και αντιστοίχων πιστοποιητικών της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

5. Αν διαπιστωθεί από τα όργανα του άρθρου 104 ότι η ειδική άδεια οδήγησης οδηγού Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου έχει λήξει, επιβάλλεται στον οδηγό, με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη, διοικητικό πρόστιμο τριακοσίων (300) ευρώ. Αν διαπιστωθεί από τα προαναφερόμενα όργανα ότι απασχολείται ως οδηγός Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου πρόσωπο, χωρίς να έχει εκδοθεί στο όνομά του ειδική άδεια οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου, επιβάλλεται χωριστά στον οδηγό και στον ιδιοκτήτη του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ και αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας και των κρατικών πινακίδων του Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτου για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, ενώ σε περίπτωση υποτροπής και για κάθε επιπλέον φορά για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών. Το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων και ο χρόνος αφαίρεσης της άδειας κυκλοφορίας και των κρατικών πινακίδων στις προηγούμενες περιπτώσεις μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και

Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων Τα πρόστιμα αυτά εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων υπέρ του Δημοσίου».

« Άρθρο 99 Κανονισμός λειτουργίας Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ρυθμίζονται οι κανόνες λειτουργίας των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων (ΤΑΞΙ, ΕΙΔΜΙΣΘ και ΕΙΔΜΕΤ), οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών, κατόχων και των οδηγών κατά τη λειτουργία αυτών για την εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού, οι κανόνες ευπρεπούς εμφάνισης και τα προσόντα των οδηγών, η κατάσταση των οχημάτων, οι συσκευές και τα εξαρτήματα που μπορούν αυτά να φέρουν εσωτερικά και εξωτερικά. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις διάθεσης των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων (ΤΑΞΙ, ΕΙΔΜΙΣΘ και ΕΙΔΜΕΤ) για την εκτέλεση μεταφορικού έργου, οι ενδείξεις και οι πινακίδες, τα σήματα των εδρών, θέματα χρήσης των ταξιμέτρων και η τοποθέτηση αυτών επί του οχήματος, καθώς και οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται για την παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Κανονισμό Λειτουργίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορούν να καταργούνται προϊσχύουσες αντίθετες διατάξεις.¹⁰»

«Άρθρο 111 Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι ειδικές άδειες οδήγησης Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων των οποίων η ισχύς έχει λήξει ή θα λήξει, ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 95 του παρόντος νόμου. 2. ...3...4...5...

6. Τα Ε.Δ.Χ. αυτοκίνητα (λιμουζίνες) τα οποία έχουν χαρακτηριστεί τουριστικά σύμφωνα με την αριθμ. 500321/1996 (Β`391) απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) εξακολουθούν να λειτουργούν με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις. 7. ...».

«Άρθρο 112 Καταργούμενες διατάξεις

Από της ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

1. Κάθε διάταξη που είναι αντίθετη στις διατάξεις των άρθρων 82 έως και 111 του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά όσα θέματα ρυθμίζονται στις διατάξεις αυτές. 2. ...3..... 4. ...5...».

Ερμηνεία των διατάξεων

¹⁰ Το άρθρο 99 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 12 άρθρου 106 του ν. 4199/2013.

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

12. Μέχρι τη θέση σε ισχύ του ν. 588/1977 και του εκδοθέντος σε εκτέλεση αυτού π.δ. 532/1983, κατ' εφαρμογή διατάξεων της τουριστικής νομοθεσίας (β.δ. 436/1961), τριαντατέσσερα (34) συγκεκριμένα, κατά τον αριθμό κυκλοφορίας και τους ιδιοκτήτες ΕΔΧ, αυτοκίνητα πολυτελούς κατασκευής χωρίς μετρητή, χαρακτηρίστηκαν ως «τουριστικά», με αποφάσεις δε του αρμόδιου Υπουργού Συγκοινωνιών διαφοροποιήθηκαν από τα λοιπά ΕΔΧ αυτοκίνητα, ΤΑΞΙ και ΑΓΟΡΑΙΑ, ως προς την έδρα, το μεταφορικό έργο, τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τις εξωτερικές ενδείξεις. Μέχρι το χρονικό αυτό σημείο δεν προκύπτει διάταξη, από την οποία να απαιτείτο ειδική άδεια οδήγησης για τους οδηγούς των ΕΔΧ αυτοκινήτων ΤΑΞΙ ή ΑΓΟΡΑΙΩΝ.

13. Με το π.δ. 532/1983 προβλέφθηκε η υποχρέωση των οδηγών των ΕΔΧ αυτοκινήτων TAXI, ρητώς δε ειδικώς και των εξ αυτών χαρακτηρισμένων ως «τουριστικών», για κατοχή Ειδικής Άδειας Οδήγησης ΕΔΧ Ταξί κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, ορίστηκαν δε οι προϋποθέσεις και τα προσόντα για την έκδοση αυτής, ενώ εξουσιοδοτήθηκε, επιτρεπτώς, ο αρμόδιος Υπουργός να καθορίσει τη διαδικασία ειδικής εξέτασης των υποψηφίων αυτών, την εξεταστέα ύλη και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών (βλ. άρθρο 25 παρ. 5 ν. 588/1977, σε συνδυασμό με άρθρο 15 παράγ. 1 και 5 του άνω προεδρικού διατάγματος).

Με το πρώτο εδάφιο, πάντως, της διάταξης του άρθρου 15 του π.δ. 532/1983 εξαρτήθηκε η έναρξη ισχύος της άνω υποχρέωσης των οδηγών των εν λόγω ΕΔΧ αυτοκινήτων από την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης.

14. Με τον επακολουθήσαντα ν. 1437/1984 απαγορεύθηκε μεν να χαρακτηρίζονται εφεξής ΕΔΧ αυτοκίνητα ως «τουριστικά», επιτράπη όμως σε όσα εξ αυτών κυκλοφορούσαν κατά την ισχύ του νόμου αυτού να συνεχίσουν την παροχή του μεταφορικού τους έργου, να διατηρήσουν τα εξωτερικά τους ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (μαύρο χρωματισμό, χωρίς εξωτερικές ενδείξεις) μέχρι τις 31-12-1989, ενώ το έργο τους και το τιμολόγιό τους περιήλθαν στην αρμοδιότητα του Υπουργού Συγκοινωνιών.

15. Αν και με την παραγ. 1 της υπ' αριθμ. 34942/2982/7-9-1989 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών αποφασίστηκε η

εξακολούθηση του νομικού καθεστώτος που ίσχυε προ του ν. 1437/1984 και η κατάργηση του άνω άρθρου 16 του ίδιου νόμου, ουδεμία πάντως έννομη συνέπεια επήλθε εξ αυτής, ως προς την ενεργοποίηση της τελευταίας διατάξεως και τη λήξη του ιδιαίτερου νομικού καθεστώτος των ΕΔΧ «τουριστικών» αυτοκινήτων από 1 Ιανουαρίου 1990, και ειδικώς ως προς την υποχρέωση των οδηγών αυτών για την έκδοση της Ειδικής Άδειας Οδήγησης ΤΑΞΙ που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 15 του π.δ. 532/1983, εξαιτίας της αντισυνταγματικότητας τόσο της άνω υπουργικής απόφασης, λόγω έλλειψης σχετικής νομοθετικής εξουσιοδότησης (βλ. ενδεικτικώς ΣτΕ 3364/2004), όσο και της διάταξης του άρθρου 25 του ν. 1959/1991, κατά το μέρος που την κύρωσε αναδρομικά (βλ. Ολ. ΣτΕ 3597/1991 κ.ά.).

16. Μετά τη θέση σε ισχύ του ως άνω άρθρου 25 του ν. 1959/1991 επαναφέρθηκε σε ισχύ το προ του ν. 1437/1984 νομικό καθεστώς των ΕΔΧ «τουριστικών» αυτοκινήτων, όπως ορίζεται στην κυρωθείσα με τη διάταξη αυτή υπουργική απόφαση, ήρθη συνεπώς εφεξής και η υποχρέωση των οδηγών αυτών για κατοχή της Ειδικής Άδειας Οδήγησης αυτοκινήτου ΤΑΞΙ, που προέβλεπαν οι διατάξεις του π.δ. 532/1983 και του άρθρου 13 του ν. 1437/1984.

17. Μετά την ανανέωση του χαρακτηρισμού ως «τουριστικών» 31 πλέον ΕΔΧ αυτοκινήτων, συγκεκριμένων αριθμών κυκλοφορίας και ιδιοκτητών, με την υπ' αριθ. 500321/1996 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του ΕΟΤ, δεν υπήρξε νεότερη ρύθμιση των προϋποθέσεων και των προσόντων για την οδήγηση των εν λόγω αυτοκινήτων.

18. Περαιτέρω, επί του τιθεμένου ερωτήματος, αν για την οδήγηση των επιβατηγών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτων («λιμουζίνων») που έχουν χαρακτηριστεί ως «Τουριστικά» απαιτείται η κατοχή της ειδικής άδειας οδήγησης των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων, για την απόκτηση της οποίας πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 95 του ν. 4070/2012, όπως ισχύει, διατυπώθηκαν, κατά τη συζήτηση ενώπιον της Ολομέλειας, δύο (2) γνώμες:

Σύμφωνα με τη γνώμη της **πλειοψηφίας**, που απαρτίστηκε από τους Μιχαήλ Απέσσο, Πρόεδρο ΝΣΚ, Ανδρέα Χαρλαύτη και Νικόλαο Μουδάτσο, Αντιπροέδρους ΝΣΚ, Στέφανο Δέτση, Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριο Χανή, Νικόλαο

Δασκαλαντωνάκη, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Αλέξανδρο Ροϊλό, Αθηνά Αλεφάντη, Χριστίνα Διβάνη, Ευσταθία Τσαούση και Χρήστο Μηκίδη, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψηφοί δεκαπέντε - 15), με τη θέση σε ισχύ του ν. 4070/2012 και στο πλαίσιο ανοίγματος του σχετικού επαγγέλματος ορίστηκαν «για τους σκοπούς του μέρους αυτού» (ήτοι του Μέρους Β΄ του νόμου αυτού με τίτλο «Ρύθμιση θεμάτων επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων»), ως κατηγορίες ΕΔΧ αυτοκινήτων, τα ΤΑΞΙ, τα αυτοκίνητα ειδικής μίσθωσης ΕΙΔΜΙΣΘ και τα αυτοκίνητα ειδικών μεταφορών ΕΙΔΜΕΤ (άρθρο 82), ρυθμίστηκαν δε περαιτέρω ειδικότερα θέματα αυτών, όπως τα χαρακτηριστικά των ΤΑΞΙ, τα όργανα και εξαρτήματα, οι εξωτερικές ενδείξεις τους, τα της αντικατάστασης αυτών, η διαφήμιση, το ταξίμετρο (άρθρα 89, 90), τα αντίστοιχα στοιχεία των ΕΙΔΜΙΣΘ και των ΕΙΔΜΕΤ (άρθρα 92 και 92^Α), οι ειδικοί κανόνες λειτουργίας των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΕΙΔΜΙΣΘ και ΕΙΔΜΕΤ (άρθρο 91), οι υποχρεώσεις των οδηγών των εν λόγω ΕΔΧ αυτοκινήτων αυτών (άρθρο 98) κλπ. Επίσης, στο άρθρο 95 παραγ. 1 και 2 προβλέπεται η υποχρέωση των οδηγών των ΕΔΧ αυτοκινήτων αυτών για κατοχή Ειδικής Άδειας Οδήγησης ΕΔΧ αυτοκινήτου, για την έκδοση της οποίας πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις που συνδέονται με τη διαπίστωση της ποινικής τους κατάστασης, της κατάστασης της υγείας τους και της επαγγελματικής τους επάρκειας. Η υποχρέωση αυτή τέθηκε για λόγους γενικότερου συμφέροντος, καθόσον συνδέεται με τη διασφάλιση της μεταφοράς του κοινού, με οχήματα δημόσιας χρήσης και οδηγούς που είναι πρόσωπα αξιόπιστα, υγιή αλλά και στοιχειωδώς ικανά να ικανοποιήσουν τις σύγχρονες ανάγκες μεταφοράς προσώπων.

Παρά το χαρακτήρα όμως των ίδιων διατάξεων, ο οποίος ενδεχομένως θα δικαιολογούσε την θέσπιση και την εφαρμογή τους και σε κάθε άλλη περίπτωση λειτουργίας ΕΔΧ αυτοκινήτων που δεν ανήκουν στις κατηγορίες που ορίζουν ρητώς οι διατάξεις του άρθρου 82 επ. του ν.4070/2012, όπως εν προκειμένω των εξ αυτών χαρακτηρισμένων ως «τουριστικών», λαμβανομένου προς τούτο υπόψη του ειδικού έργου που περιγράφεται στην ως άνω κυρωθείσα με το ν. 1959/1991 απόφαση, αλλά και στις σχετικές αποφάσεις του ΕΟΤ («εξυπηρέτηση επισήμων προσώπων, φιλοξενούμενων από το Κράτος, ξένων περιηγητών υψηλής εισοδηματικής στάθμης με την εκτέλεση διαδρομών προς τουριστικές τοποθεσίες και γενικώς διαδρομών πέραν της αστικής περιοχής Αθηνών –

Πειραιώς»), εν τούτοις, λόγω της ρητής διατύπωσης της όλης ειδικής διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 111 του ν. 4070/2012 ότι αυτά «εξακολουθούν να λειτουργούν με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις», δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται ακούσιο νομικό κενό που μπορεί να καλυφθεί με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 95 παρ. 1 και 2 και να επιβληθεί έτσι νομική υποχρέωση για κατοχή της εν λόγω ειδικής άδειας οδήγησης και στους οδηγούς των «λιμουζίνων» (βλ. για την πλήρωση των νομικών κενών, Α. Γεωργιάδη, Γενικές Αρχές του Αστικού Δικαίου, σελ. 53-56). Τούτο δε διότι, όπως προκύπτει σαφώς από τη διατύπωση της μεταβατικής αυτής διάταξης, ο νομοθέτης γνώριζε το προαναφερόμενο νομικό καθεστώς λειτουργίας των «τουριστικών» ΕΔΧ αυτοκινήτων (βλ. άνω σκέψ. 12-16), στο πλαίσιο του οποίου, εκτός των άλλων, οι οδηγοί τους είχαν εξαιρεθεί από την υποχρέωση κατοχής της προβλεπόμενης τότε ειδικής άδειας οδήγησης ΕΔΧ αυτοκινήτου Ταξί, εξέφρασε όμως, σαφώς, τη βούλησή του για διατήρηση του συνόλου του προηγούμενου καθεστώτος λειτουργίας τους και όχι μόνο κατά το μέρος του που αφορά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών (μεταφορικό έργο, εξωτερικός χρωματισμός, ειδικό τιμολόγιο κ.λπ.).

19. Σύμφωνα με τη γνώμη της **μειοψηφίας**, που απαρτίστηκε από τους Αλέξανδρο Καραγιάννη και Βασιλική Δούσκα, Αντιπροέδρους ΝΣΚ, Κωνσταντίνο Χαραλαμπίδη, Ευγενία Βελώνη, Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αδαμαντία Καπετανάκη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη, Διονύσιο Χειμώνα και Βασιλική Παπαθεοδώρου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, (ψηφοί ένδεκα - 11), κατά την αληθή έννοια της διατάξεως της παραγ. 6 του άρθρου 111 του ν. 4070/2012, η διατήρηση της λειτουργίας των «τουριστικών» ΕΔΧ αυτοκινήτων υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις αναφέρεται μόνο στους όρους και τις προϋποθέσεις του προηγούμενως εφαρμοζόμενου επί αυτών νομικού καθεστώτος, βάσει των οποίων είχαν αυτά εξαιρεθεί από το βασικό καθεστώς των λοιπών ΕΔΧ αυτοκινήτων και αφορούν τα εξωτερικά χαρακτηριστικά, τις ενδείξεις, το μεταφορικό έργο και το τιμολόγιό τους.

Συνεπώς, άλλα θέματα που ρυθμίστηκαν με τον νέο νόμο και αφορούν τα ΕΔΧ αυτοκίνητα εν γένει, μεταξύ των οποίων και η υποχρέωση των οδηγών ΕΔΧ για κατοχή Ειδικής Άδειας Οδήγησης ΕΔΧ αυτοκινήτου, που τέθηκε με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 95 του ν. 4070/2012 χάριν του

γενικότερου συμφέροντος, ισχύει χωρίς διάκριση για όλους τους οδηγούς ΕΔΧ αυτοκινήτων, συνακολούθως δε και για τους οδηγούς των «τουριστικών» αυτοκινήτων.

Απάντηση

20. Κατόπιν των προαναφερθέντων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι για την οδήγηση των επιβατηγών δημόσιας χρήσης (Ε.Δ.Χ.) αυτοκινήτων που έχουν χαρακτηριστεί ως «τουριστικά» («λιμουζίνες»), δεν απαιτείται η κατοχή της ειδικής άδειας οδήγησης των Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 3 Νοεμβρίου 2016

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Α. Απέσσος
Πρόεδρος του ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους